

§16a-miljøgodkendelse på husdyrbruget på adressen Bøllingvej 9, 6900 Skjern
Den 2. maj 2022

Returadresse
Land, By og Kultur – Land og Vand
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Ejer af husdyrbruget på
Bøllingvej 9
6900 Skjern

Sagsbehandler
Julie Storm Stausholm
Direkte telefon
9974 1729
E-post
Julie.stausholm@rksk.dk
Dato
Den 2. maj 2022
Sagsnummer
20-025777

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen

Bøllingvej 9

6900 Skjern

Virksomhedens art:	Slagtesvin, IE-Brug
Matrikel nr.:	3c m.fl., V. Bølling By, Bølling
Betegnelse:	Husdyrbrug omfattet af §16 a i husdyrbrugsloven
Tilsynsmyndighed:	Ringkøbing-Skjern Kommune
Kvalitetssikret af:	BBB, Ringkøbing-Skjern Kommune

Indholdsfortegnelse

Stamblad:	5
Oplysninger om husdyrbruget:	5
Meddelelse af miljøgodkendelse	6
Baggrund og kort resumé	6
Biaktiviteter	6
Afgørelsen	6
Vilkår for miljøgodkendelsen	8
Generelt	8
Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier	8
Egenkontrol:	9
Beholdere til flydende husdyrgødning	11
Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	11
Beskyttelse i forhold til naboer	11
Tilsyn, kontrol og egenkontrol	13
Uheld og risici	14
Ophør	14
Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget Bøllingvej 9, 6900 Skjern	15
Formalia	16
Lovgrundlag	16
Høring og offentliggørelse	16
Klagevejledning	17
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering	18
Miljøkonsekvensrapport	20
Krav til miljøkonsekvensrapport	20
Gennemgang af miljøkonsekvensrapport	20
Miljøvurderingen	21
Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.	21
Beskrivelse af husdyrbruget	22
Lokalisering	24
Forbudszoner	24
Afstandskrav	25
Beskyttelseslinjer	25
Samlet vurdering af lokalisering	26

Påvirkning af landskab	26
Samlet vurdering af påvirkningen af landskab	27
Påvirkning af vilde planter og dyr	28
Ammoniak påvirkning af natur	28
Påvirkning af bilag IV-arter	31
Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr	32
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	33
Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand	36
Påvirkning af naboer	37
Lugt	37
Støj og rystelser	43
Lys	44
Fluer og skadedyr	44
Støv	45
Transport	46
Samlet vurdering af påvirkning af nabogener	48
Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)	49
Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen	49
Miljøvurdering af IE-husdyrbrug	52
Udnyttelse af energi og råvarer	53
Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer	55
Optimering af produktionsprocesser	55
Iagttagelse af affaldshierarkiet	56
Særregler for IE-husdyrbrug	59
Miljøledelse	59
Oplæring af personale	60
Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse	60
Beredskab	61
Hændelser og uheld	61
Foderblandings- og fodringsstrategi	62
Manglende overholdelse af vilkår	63
Årlige indberetning til kommunen	63
Ophør af aktiviteter	63
Alternative løsninger	64
0-alternativ	64

Egenkontrol.....	65
Konklusion	65
Bilag 1: Bygningsoversigt.....	66
Bilag 2: Afløbsplan	67
Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius.....	68

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen.
Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luffotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Ejer af husdyrbruget på adressen Slumstrupvej 4 6900 Skjern
Bedriftens adresse	Bøllingvej 9 6900 Skjern
Bedriftens miljøkonsulent og ansvarlige for miljøkonsekvensrapporten.	Peter Salling Miljørådgivning Støvring Mobil: 41182020 E-mail: peter@psmr.dk
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune
Ejendomsnummer	7600026307
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ansøgning nr.	223785, indsendt d. 15/12-2020, version 2

Oplysninger om husdyrbruget:

Stalde og produktioner:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi
Eksisterende staldafsnit					
Stald 1	2004	1263	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Hyppig udslusning
Stald 2	1137	854	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Gylleforsuring
Stald 3	3184	2652	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Gylleforsuring

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Størrelse (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi
Eksisterende opbevaringslagre				
Gyllebeholder 1	Flydende	3000	910	Ingen
Gyllebeholder 2	Flydende	2768	658	Gylleforsuring
Gyllebeholder 3	Flydende	800	226	Ingen

Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 15. december 2020 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Bøllingvej 9, 6900 Skjern.

Der er ikke tidligere meddelt miljøgodkendelse til husdyrbruget på Bøllingvej 9, 6900 Skjern i henhold til husdyrbrugsloven §16a.

Kort resumé

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget. Der sker ingen udvidelse af staldanlægget eller anlægsmæssige ændringer. Ansøgningen omhandler kun godkendelse af det eksisterende produktionsareal på 4769 m².

Der anvendes følgende virkemidler til at reducere udledninger af ammoniak og lugt:

- Hyppig udslusning i stald 1
- Gylleforsuring i stald 2 og 3

Husdyrbruget drives ikke i sammenhæng med andre ejendomme. Ansøger driver andre ejendomme med husdyrbrug.

Biaktiviteter

Ingen

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 3c, V. Bølling By, Bølling beliggende på adressen Bøllingvej 9, 6900 Skjern. Afgørelsen meddeles i medfør af § 16a i Husdyrbrugsloven og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget uden markarealer og omfatter godkendelse af det eksisterende produktionsanlæg.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter følgende produktionsarealer i eksisterende stalde:

Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33%/67%)	4769
I alt	4769

Dispensation

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler i henhold til §33 stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen dispensation til at fravige genekriteriet for lugt til samlet bebyggelse (Bølling).

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 223785, indsendt den 15. december 2020, version 2.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Bøllingvej 9, 6900 Skjern meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at

forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Der gøres opmærksom på, at alle ændringer af eksisterende afløb som udgangspunkt skal godkendes.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning, skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri/ombygning må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Godkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.
- 3) Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i Formalia.
- 4) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

Godkendte stalde, produktioner og miljøteknologier

- 6) Dyreholdet på ejendommen må etableres i de med rødt markerede stalde på kort nedenfor.

- 7) I stalde med dyrehold skal dyretype og staldkategori på arealer der anvendes til produktion være i overensstemmelse med oversigten nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Produktions-areal (m ²)	Dyretype	Staldsystem
Eksisterende staldafsnit				
Stald 1	2004	1263	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)
Stald 2	1137	854	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)
Stald 3	3184	2652	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)

- 8) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af ammoniakemission som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Effekt NH ₃ -N %
Stald 2	Gylleforsuring	8760	64%
Stald 3	Gylleforsuring	8760	64%

- 9) På husdyrbruget skal der anvendes teknologier til reduktion af lugt som angivet i tabellen nedenfor.

Enhed	Miljøteknologi	Driftstimer pr år	Lugtenheder reduktion i %
Stald 1	Hyppig gylleudslusning	8760	20%

- 10) Miljøteknologierne skal drives som anført i tabellen nedenfor.

Enhed	Driftsvilkår hyppig gylleudslusning
Slagtesvinestald	Stald nr. 1 er en slagtesvinestald med drænet gulv + spalter (33%/67%), hvor der skal anvendes hyppig gylleudslusning. Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag. Udslusning skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
Hyppig gylleudslusning	Egenkontrol: Pumpen for rørudslusningssystemet skal være tilsluttet en datalogger eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i 3 overensstemmelse med vilkår 1. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Enhed	Driftsvilkår forsuring
Forsuring	<p>Der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle fra stald 2 og stald 3 i henhold til miljøstyrelsens teknologiblad "Svovlsyrebehandling af gylle, 3. udgave 23.05.2011".</p> <p>Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel.</p> <p>Der må kun anvendes svovlsyre</p> <p>Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsvis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.</p> <p>Styringen af svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.</p> <p>Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.</p> <p>Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.</p> <p>Enhver type af driftsstop skal registreres i en driftsjournal sammen med årsagen dertil. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.</p>

Ventilation

- 11) Der skal anvendes følgende højde for bygningerne og data for ventilationen:

	Afkast 1-6 Stald 2	Afkast 7-19 Stald 1	Afkast 20-46 Stald 3
Bygnings højde	8,86 m	5,5 m	8,8 m
Afkasthøjde	8,3 m	6 m	7,9-8,3-9,8 m
Afkast Ø_{indre}	0,8 m	0,6 m	0,54 m Miljøkryds
Afkast Ø_{ydre}	0,85 m	0,65 m	0,59 m
Luftmængde m³/h pr afkast	19.700	9.200	15.900
Lufthastighed	10,9 m/s	9,0 m/s	19,3 m/s

Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal højde for bygningerne og data for ventilationen dokumenteres.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 12) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

- 13) Der skal til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand træffes foranstaltninger som anført i tabellen nedenfor.

Vask af maskiner	Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.
Rengøring af arealer	Affald, foderrester, gødningsspild mv. skal fjernes fra befæstede arealer, som har afledning af overfladevand til nedsivning eller recipient.
Vedligeholdelse af anlæg	Afløb, beholdere, pumper og andet, som anvendes til afledning af spildevand, restvand og saftafløb, skal altid være i driftsklar stand. Ændret håndtering af spildevand, restvand og saftafløb skal anmeldes til kommunen.
Håndtering af gylle	Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles. Påfyldning af gyllevogne skal ske med vognmonteret pumpe, der har returløb til tanken eller på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder.
Oplag af olie og medicin	Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus. Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening. Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.
Affald	Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativ.

Beskyttelse i forhold til naboer

- 14) Der skal til beskyttelse imod væsentlige nabogener træffes foranstaltninger, som anført i tabellen nedenfor.

Fluer og skadedyr	Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.			
Lugt	Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse og tørhed på den faste del af staldgulvet, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.			
Støj	Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige nedenstående værdier, målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer.			
	Dag	Tidsrum	db(A)	
				Midlingstid
	Mandag - fredag	07.00 - 18.00	55	8 timer
	Mandag - fredag	18.00 - 22.00	45	1 time
	Lørdag	07.00 - 14.00	55	7 timer
	Lørdag	14.00 - 18.00	45	4 timer
	Lørdag	18.00 - 22.00	45	1 time
Søn- og helligdag	07.00 - 22.00	45	1 time	
Alle dage	22.00 - 07.00	40	½ time	
Lavfrekvent støj,	Nedenstående grænser er for lavfrekvent støj og infralyd (dB re 20 µPa), målt indendørs. Støjgrænserne gælder for ækvivalentniveauet over et tidsrum på 10 minutter, hvor støjen er kraftigst. Grænserne er gældende for impulsagtig lavfrekvent støj og infralyd. For støj/lydgrænser hvor der ingen impulser forekommer, skal der lægges 5 dB til nedenstående skema.			
	Anvendelse	Tidsrum	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	
	Beboelsesrum	Aften/nat kl. 18.00-07.00	15	
		Dag kl. 07.00-18.00	20	
	Kontorer, undervisnings- og andre støjfølsomme rum	Hele døgnet	25	
Øvrige rum	Hele døgnet	30		
Måling for lavfrekvent støj skal følge anvisningerne i afsnit 3.4 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og Vibrationer i eksternt miljø"				
Vibrationer	Nedenstående grænser er for vibrationer, dB re 10 ⁻⁶ m/s. Vibrationsgrænserne gælder for det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning Slow.			
	Anvendelse	Tidsrum	Vægtet acc. niv, L _{aw} i dB	

	Boliger i boligområder	Hele døgnet.	75
	Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	Aften/nat kl. 18.00-07.00 Dag kl. 07.00-18.00	75 80
	Institutioner	Hele døgnet	75
	Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
	Ved måling til dokumentation for overholdelse af vibrationsgrænserne, skal anvisningerne i afsnit 4.3 i Miljøstyrelsens Orientering nr. 9 af 1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø" anvendes.		
Kontrol og målinger for støj/vibrationer	<p>Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støj- og vibrationsvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.</p> <p>Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.</p> <p>Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støj- og/eller vibrationsreduktion ned til de fastsatte grænseværdier og med tidsplan for gennemførelse.</p> <p>Ved målinger/beregninger for støj og/eller vibrationer, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støj- og/eller vibrationsreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.</p>		
Lys	<p>Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.</p> <p>Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.</p>		
Støv	<p>Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.</p> <p>Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.</p>		
Døde dyr.	<p>Døde dyr skal bortskaffes til godkendt destruktionsvirksomhed. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr skal opbevares og afhændes i overensstemmelse med den til enhver tid gældende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.</p>		

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 16) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer og opbevaringsaftaler opbevares i mindst 3 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

Kontrolrapporten vedr. kalibrering af pH fra forsøringsanlægget, samt den løbende registrering af datalogningen skal forevises tilsynsmyndigheden efter anmodning og være tilgængelig i minimum 5 år.

- 17) Husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og registreringen, for perioden siden Ringkøbing-Skjern Kommunes seneste tilsyn, skal kunne fremvises på forlangende i forbindelse med tilsyn.
- 18) Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

Uheld og risici

- 19) Stoffe og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 20) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.
- 21) Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 22) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

Ophør

- 23) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.

Hvis landbrugspligt på ejendommen. Note: Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

Nye særregler gældende for IE- husdyrbruget Bøllingvej 9, 6900 Skjern

Miljøledelse, oplæring af personale, plan for regelmæssig kontrol, fodringskrav vilkår m.m. til IE husdyrbrug er blevet omfattet af generel lovgivning i forbindelse med ændring af godkendelsesbekendtgørelsen pr. 1. januar 2020. Herunder gælder, at IE-brugene årligt senest den 31. december skal indsende informationer til kommunen om følgende (§50):

Krav om indberetning	<ul style="list-style-type: none"> • Logbøger for miljøteknologi • Dokumentation for miljøledelsessystem (§43, stk. 3) • Logbog for gennemførte kontroller (§44, stk. 5) • Dokumentation for overholdelse af fodringskrav (46, stk. 1-3)
-----------------------------	---

Da husdyrbruget på Bøllingvej 9, 6900 Skjern er et IE-brug skal ovennævnte særregler overholdes på det tidspunkt hvor godkendelsen meddeles.

Nedenfor er de nye særregler, der gælder for IE-brug kort beskrevet (Kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

Krav til IE-brug	<p>IE-brug skal være opmærksom på særlige regler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krav om oplæring af personale og udarbejdelse af oplæringsmateriale. • Krav om udarbejdelse af plan for reparation og vedligeholdelse af udstyr. • Krav om fasefodring. • Krav om anvendelse af energieffektiv belysning. • Krav om reduktion af støvemissioner fra staldanlægget. • Underretningspligt ved manglende overholdelse af miljøgodkendelses vilkår. Den driftsansvarlige skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og straks underrette Ringkøbing-Skjern Kommune. • Krav om årlig indberetning, hvor der skal indsendes logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbog for gennemførte kontroller og dokumentation for overholdelse af fodringskrav • Særlige krav ved ophør af IE-brug.
-------------------------	---

Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på baggrund af husdyrbrugsloven, hvor krav efter VVM-direktivet, habitatdirektivet og IE-direktivet samt i et vist omfang regler fra miljøbeskyttelsesloven og planlovens landzoneregler varetages.

Miljøgodkendelsen suppleres af generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og den generelle regulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Grundlaget for miljøgodkendelsen var på godkendelsestidspunktet:

- Kommuneplan 2021-2033
- Husdyrbrugsloven, Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006 senest ændret i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 1. maj 2019
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 2225 af 27. november 2021
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning nr. 2243 af 29. november 2021 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om anvendelse af gødning nr. 1551 af 2. juli 2021.
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 1986 af 27. oktober 2021 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12. november 2021
- Bekendtgørelse om affald, nr. 2512 af 10. december 2021 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1257 af 27. november 2019 (Olietankbekendtgørelsen).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

Høring og offentliggørelse

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort i 3 uger på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 21. december 2020 til den 11. januar 2021, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 30 dages høring hos ansøger, konsulent, naboer og ejere og beboere på ejendomme med boliger/bygninger indenfor konsekvenszonen fra den 24. januar 2022 til den 28. februar 2022. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke modtaget skriftlige indsigelser.

Naboer: Ejere og beboer af boliger og bygninger indenfor konsekvensradius på 1215 meter.

Matrikulære naboer: Matrikulære naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Ringkøbing-Skjern kommune vurderer at ændringerne på anlæggene generelt er af underordnet betydning for de matrikulære naboer til ejendommens markarealer. Nabohøringen tager derfor udgangspunkt i de matrikler, hvorpå anlæggene ligger. De naboer til markarealer, som i særlige tilfælde bliver berørt af udvidelsen, bliver inddraget i høringen i henhold til forvaltningslovens almindelige regler om partshøring. Det er i den aktuelle sag vurderet, at der er nogen, som skal inddrages i høringen.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 2. maj 2022 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 30. maj 2022.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er indsendt til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, og når du har indbetalt klagegebyret. Du betaler gebyret via elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7240 5600, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-fre. 9.00-15.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering

En godkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri anses en godkendelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

En udnyttet miljøgodkendelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år. Udnyttelsen forudsætter at mindst 25 % af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år. Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene.

Godkendelser af IE-husdyrbrug tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt

Godkendelsen skal dog uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Afdelingsleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Julie Storm Stausholm
Sagsbehandler
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger

Konsulent: Peter Salling Miljørådgivning, e-mail: peter@psmr.dk

Ejere og beboer af boliger/bygninger inden for konsekvensradius på 1215 meter – se bilag 3.

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Peter Salling Miljørådgivning, e-mail: peter@psmr.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftstraadet.dk

Miljøkonsekvensrapport

Ansøgningen om miljøgodkendelse skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatte en miljøkonsekvensrapport, idet der er tale om en ansøgning om godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

Krav til miljøkonsekvensrapport

Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, og
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og tillige oplysninger om foranstaltninger ved ophør, hvis det ansøgte vedrører et IE-husdyrbrug.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Ansøger skal ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten tage hensyn til tilgængelige resultater af andre relevante vurderinger.

Ansøgers oplysninger i miljøkonsekvensrapporten, skal på en passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Gennemgang af miljøkonsekvensrapport

Ringkøbing-Skjern Kommune skal i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen gennemgå miljøkonsekvensrapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise og kan i fornødent omfang indhente yderligere oplysninger fra ansøger til opfyldelse af kravene.

Miljøkonsekvensrapport, ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, BAT-redegørelse og beredskabsplan er gennemgået, og der er indhentet supplerende oplysninger.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at ansøger og dennes konsulent har leveret tilstrækkelige oplysninger til, at der kan gennemføres en miljøvurdering af det ansøgte.

Miljøvurderingen

I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal Kommunalbestyrelsen ved afgørelsen om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig

- 1) landskabelige værdier,
- 2) natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning,
- 3) jord, grundvand og overfladevand, og
- 4) lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse.

Erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug. I tråd med dette ønskes produktionen på det ansøgte husdyrbrug etableret og effektiviseret. Der er tale om opfodning af slagtesvin der kommer fra andre bedrifter der i et overordnet driftsfællesskab ønsker at producere grise fra fødsel til slagt, således at det ikke er nødvendigt at sende smågrise ud af landet til opfodning i andre EU lande.

Efter nævnets praksis kan opførelse af en stald eller gødningsanlæg på et husdyrbrug være erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift, hvis byggeriet knytter sig til bedriftens husdyrproduktion, og ikke ligger udover sædvanlig størrelse og kapacitet i forhold til ejendommens ansøgte dyrehold og landbrugsareal.

Staldene og gyllebeholdere er erhvervsmæssigt nødvendigt, da anvendelse til opfodning af grisene fra andre ejendomme sikrer at der samlet set kan opretholdes en full-line produktion. Gyllebeholderne er dimensioneret til gødningsproduktionen og den nødvendige gødningsmængde til udspretningsarealet omkring ejendommen.

Beskrivelse af husdyrbruget

Ansøgt drift

Stalde og produktioner Ansøgt drift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem		Produktionsareal m ²
Ansøgt drift						
Stald 3	3184	Mekanisk ventilation	6 m	(#366598) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	2652
Stald 2	1137	Mekanisk ventilation	6 m	(#366600) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	854
Stald 1	2004	Mekanisk ventilation	6 m	(#366603) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	1263
Sum						4769

Ansøgt drift og nudrift er identiske. Det skyldes, at der ikke foretages ændringer eller udvidelser på husdyrbruget i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Arealer der anvendes til udlevering af dyr er ikke medregnet i produktionsarealet. Udleveringsarealer er arealer, hvor dyrene maksimalt opholder sig i op til 4 timer.

Nudrift

Stalde og produktioner Nudrift						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem		Produktionsareal m ²
Stald 3	3184	Mekanisk ventilation	6 m	(#366619) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	2652
Stald 2	1137	Mekanisk ventilation	6 m	(#366617) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	854
Stald 1	2004	Mekanisk ventilation	6 m	(#366614) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	1263
Sum						4769

Beskrivelse af nudriften:

Nudriften er identisk med ansøgt drift. Den eksisterende miljøgodkendelse har været fuldt udnyttet.

Tidligere godkendelser:

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra 31. august 2010. Miljøgodkendelsen indeholdt udvidelse af husdyrbrugets antal af slagtesvin til 18.900 stk., opførelse af stald 3, en ny gyllebeholder på 3.000 tons samt forsøringsanlæg til stald 2 og 3.

Den 19. august 2016 er der meddelt tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen. Tillægget omhandlede udvidelse af dyreholdet fra 18.900 slagtesvin til 26.000 slagtesvin. Derudover lovliggørelse af tilbygning til stald 3 på 320 m² samt omlægning fra fuldspalter til drænet gulv i stald 1 + spalter i stald 1.

8-års drift

Stalde og produktioner 8 års drift 2009						
Staldnavn	Staldstørrelse m ²	Ventilation	Kildehøjde	Dyretype og staldsystem		Produktionsareal m ²
Stald 2	1137	Mekanisk ventilation	6 m	(#366618) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	854
Stald 1	2004	Mekanisk ventilation	6 m	(#366615) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	0	1263
Sum						2117

Beskrivelse af 8-årsdrift:

8-årsdriften består kun af produktionsarealerne i stald 1 og 2. Stald 3 var ikke opført for 8 år siden.

Produktioner med miljøteknologi

Produktioner med miljøteknologi					
Produktion	Beskrivelse af miljøteknologi	Driftstimer pr. år	NH ₃ -N effekt (%)	Lugteffekt (%)	
Ansøgt drift					
(#366598) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lu gt=[] EffektNh3 = [70,00]	8760	64		
(#366600) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lu gt=[] EffektNh3 = [70,00]	8760	64		
(#366603) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Navn: Biologisk filter Driftstimer=[8760] EffektLugt:Lugt =[20,00] EffektNh3 = []	8760		20	
Nudrift					
(#366619) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lu gt=[] EffektNh3 = [70,00]	8760	64		
(#366617) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lu gt=[] EffektNh3 = [70,00]	8760	64		
(#366614) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Navn: Biologisk filter Driftstimer=[8760] EffektLugt:Lugt =[20,00] EffektNh3 = []	8760		20	
8 års drift - Ingen data					

Der er etableret gylleforsuring i stald 2 og 3. Herved opnås en reduktion i ammoniakfordampningen på 64%. Procentsatsen har tidligere været 70%.

I stald 1 kan gylleforsuring ikke umiddelbart anvendes. Derfor benytter man i stedet hyppig udslusning, hvilket giver en effekt på 20% lugtreduktion.

Gødningsopbevaringsanlæg

Der er tre gyllebeholdere på ejendommen.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder	Flydende			30,9*4	910
Eksisterende 2768 m ³	Flydende				658
Eksisterende 800 m ³	Flydende				226
Nudrift					
Gyllebeholder	Flydende			30,9*4	910
Eksisterende 2768 m ³	Flydende				658
Eksisterende 800 m ³	Flydende				226
8 års drift					
Eksisterende 2768 m ³	Flydende				658
Eksisterende 800 m ³	Flydende				226

Der anvendes ikke teltoverdækning af gyllebeholderne. Det skyldes, at de ikke egner sig til det eller indeholder forsuret gylle.

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Der er en fysisk lagerkapacitet på 7568 m³ i gyllebeholderne. Årsgødningsproduktionen pr. m² sti er 3,14 m³ for slagtesvin. Anlæggets samlede produktionsareal til slagtesvin udgør 4769 m². Gødningsproduktionen for slagtesvinene er således 14.975 m³.

Ved krav om 9 måneders lagerkapacitet kræves 11.231 m³. Bedriften råder over et opbevaringslager på 7568 m³ samt aftaler om opbevaring på yderligere 4.000 m³. Det giver samlet set 11.568 m³. Kravet er dermed overholdt.

Lokalisering

Forbudszoner

Indenfor forbudszonerne må der ikke etableres nybyggeri (husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg) eller udvidelser/ændringer i eksisterende bygninger, der medfører forøget forurening.

Område	Afstandskrav	Afstand målet fra nybyggeri/bygning, hvor ændringen eller udvidelsen sker
By – og sommerhuszoner	50 meter	Ej relevant
Lokalplanområder	50 meter	Ej relevant
Nabobeboelsesbygninger	50 meter	Ej relevant
Afstand til kategori 1-natur og kategori 2-natur*	10 meter	Ej relevant

* Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Der er intet nybyggeri eller ændringer/udvidelser i de eksisterende bygninger indenfor forbudszonerne.

Afstandskrav

Til husdyranlæg generelt (stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg) er der faste afstandskrav for at beskytte imod forurening eller væsentlige gener fra anlæggene.

Type	Afstandskrav (m)	Mindste afstand til anlæg (m)
Vandforsyning til < 10 ejendomme	25	Ej relevant
Vandforsyning til > 10 ejendomme	50	Ej relevant
Vandløb, dræn og søer * ¹	15	Ej relevant
Offentlig vej, privat fællesvej	15	Ej relevant
Levnedsmiddelvirksomhed	25	Ej relevant
Beboelse på samme ejendom * ²	15	Ej relevant
Naboskel	30	Ej relevant

*¹ Fra åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m² skal der være mere end 100 meter til opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning.

*² Ensilageopbevaringsanlæg er ikke omfattet af kravet

Afstandskravene gælder kun for nybyggeri, og eksisterende anlæg er derfor ikke omfattet af bestemmelsen.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb.

Der er ved behandlingen af sagen taget stilling til nedenstående beskyttelseslinjer, og det er med X angivet, om nybyggeri på ejendommen ligger indenfor eller udenfor linjerne.

Der opføres ikke nye bygninger på ejendommen i forbindelse med denne miljøgodkendelse.

Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)	Beskyttelseslinje	Indenfor (x)	Udenfor (x)
Klitfredede arealer		X	Skove		X
Strand		X	Fortidsminder		X
Søer		X	Kirker		X
Vandløb		X			

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Samlet vurdering af lokalisering

Idet husdyrbruget ligger udenfor forbudszoner, alle afstandskrav er overholdt og anlæggets placering ikke er i strid med beskyttelseslinjer, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at husdyrbruget ikke placeringsmæssigt vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Påvirkning af landskab

Husdyrbruget ligger uden for de områder, som i kommuneplanen er udpeget som geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget ligger i landskabstypen Skovbjerg Bakkeø Landbrugslandskab. Landskabet er kendetegnet af et landbrugslandskab på et bakket terræn og der findes små terrænlavninger på tværs af det højtliggende terræn.

Bebyggelsen ligger som spredte gårde og stort landbrugsbyggeri er en væsentlig del af bebyggelsesstrukturen. Landskabet rummer få bevoksninger, og hegn er hovedsageligt enkeltrækkede og fragtmenterede.

Terrænet og mangel på bevoksning skaber middelstore landskabsrum og stedvist landskabsrum af stor skala. Visse steder er området også præget af udsigter over et intensivt landbrugslandskab. Åbne afræssede enge uden megen bevoksning ses i terrænlavningerne.

Landskabet vil ikke blive påvirket af de forhold der behandles i denne miljøgodkendelse. Der opføres ikke nyt byggeri på ejendommen og der ændres heller ikke på den eksisterende bygningsmasse.

Bygningsbeskrivelse

Idet der ikke opføres nyt byggeri i forbindelse med denne miljøgodkendelse, vil husdyrbruget derfor fremstå uændret.

Beplantning:

Staldanlægget ligger nord for Bøllingvej i en afstand af 225 m. Der er plantet syd for anlægget, så indsigtslinjen fra Bøllingvej begrænses.

Der er ingen indsigtslinjer til anlægget fra øst på grund af et stort sammenhængende læhegn.

Mod nord og vest er anlægget ikke afskærmet af beplantning.

Grøn markering på kortet ovenfor viser Bøllingvej.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse stilles der ikke vilkår til beplantning omkring staldanlægget, fordi der ikke opføres nyt byggeri.

Samlet vurdering af påvirkningen af landskab

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Påvirkning af vilde planter og dyr.

Ammoniak påvirkning af natur

Påvirkningen af natur med dens bestande af vilde planter og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning vurderes på baggrund af følgende

Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 29, i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegnings af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.

3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet.
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til kategori 1 naturområdet (hede) sydøst for ejendommen er det vurderet, det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Der er regnet til Kategori 2-Natur 5 km vest for ejendommen. Beregninger viser, at der ikke sker påvirkning af heden. I kraft af den store afstand til området (mere end 3 km), er det vurderet, at det samlede husdyrbrug, ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af det nærmeste Kategori 2-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 2 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 2 naturområder.

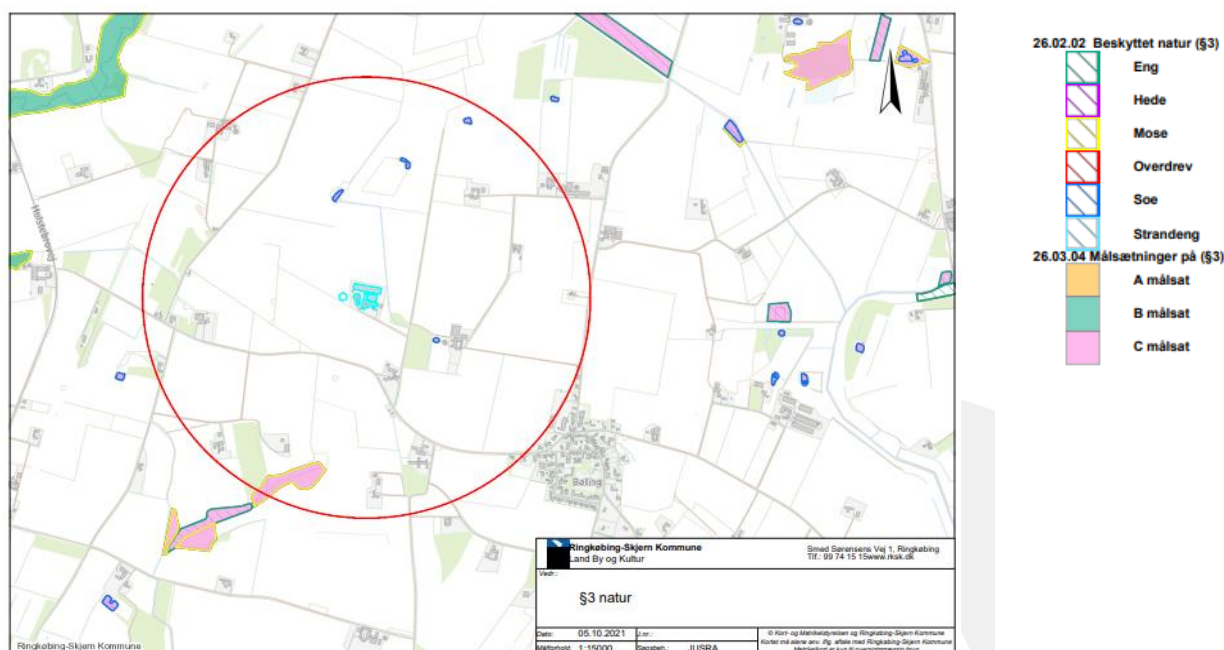
Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret en mose og fire søer. Moser, heder, enge, strandenge, søer og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 1.000 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg N/ha (ansøgt i forhold til:)		Målsætning i Kommuneplan
			Nudrift	8-årsdrift	
Mose	775 m	Syd	0,0	0,0	C-målsat
Søer/vandhuller	465 m	Nord	-	-	C-målsat
Søer/vandhuller	615 m	Nord	-	-	C-målsat
Søer/vandhuller	915 m	Nordøst	-	-	C-målsat
Søer/vandhuller	350 m	Øst	-	-	C-målsat

Mosen er besigtiget af Ringkøbing-Skjern Kommune i september måned 2020. Den nordlige del af området er præget af arter tilhørende eng. I det øvrige af området er der flere våde lavninger med fin og artsrig vegetation. Den sydlige del af området er afgrænset af et dige og en gammel vandingskanal.

Der er tre overordnede målsætninger for naturbeskyttelsesområderne i kommuneplanen (Kommuneplanen kan ses på www.rksk.dk):

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante-og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Inden for 300 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur.

Søer og vandhuller over 100 m² er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om forbud mod tilstandsændringer. Søer og vandhuller påvirkes af tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende markområder i omdrift. Udgravning og oprensning af søer og vandhuller er som udgangspunkt ikke tilladt uden en dispensation. Det samme gælder aktiviteter, som vil ændre vandhullets vandstand.

De fleste vandhuller beliggende i agerlandet er næringspåvirkede i større eller mindre grad gennem diffus tilførsel af næringsstoffer fra nærliggende marker i omdrift. Det betyder, at de fleste vandhuller er eutrofe, bortset fra enkelte vandhuller, som ligger sammen med heder eller i skovområder, hvor de ikke påvirkes med næringsstoffer.

Idet vandhullerne ligger omgivet af marker i omdrift, er det kommunens vurdering, at vandhullerne er næringspåvirket. Ammoniak påvirkningen fra luften vil være af uvæsentlig betydning for vandhullerne, idet bidraget fra markerne er væsentligt større end det der afsættes fra luften.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

- Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Bæver: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb eller søer, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget. Har sin hovedaktivitet i et kerneområde, hvor dæmninger og bæverbo kan observeres - som oftest nær pilebuske, birk, bævreasp og røn.
- Ulv: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til større skov- og hedeområder med en stor bestand af krondyr. Foretrækker tyndt befolkede områder, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter, heriblandt grøn kølleguldsmed: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Samlet vurdering af påvirkningen af vilde planter og dyr

De generelle beskyttelsesniveauer er i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af BAT-emissionskravet til ammoniak og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

I forhold til påvirkningen af bilag IV-arter vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau.

Det vurderes at ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkring liggende naturområder.

Endvidere vurderes det at det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Reguleringen af arealer til udbringning af husdyrgødning sker gennem generelle regler uden krav om forudgående tilladelse eller godkendelse. Miljøvurderingen omfatter derfor alene den påvirkning som husdyrbrugets anlæg og aktiviteter derpå kan medføre.

Generelt er husdyrbrugets anlæg omfattet af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og ved Ringkøbing-Skjern Kommunes miljøtilsyn på husdyrbrugene føres der tilsyn med overholdelsen af bekendtgørelsen. Der er mulighed for, at der i godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b i husdyrbrugsloven kan fastsættes vilkår, der er mere vidtgående end bekendtgørelsens regler.

Påvirkning fra staldanlæg:

Generelt skal husdyranlæg, herunder stalde, læskure m.v., indrettes således, at forurening af grundvand og overfladevand ikke finder sted. Tilsvarende gælder for løbegårde og lignende, hvor der er en sådan koncentration af dyr, at næringsstofferne fra husdyrgødningen set over en årrække ikke kan udnyttes på arealet.

Det er kommunens vurdering, at når staldene er etableret med fast bund eller gulve udført af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt, og som kan modstå påvirkningerne fra dyrene og de anvendte redskaber, vil der ikke være en påvirkning af jord, grundvand eller overfladevand fra staldanlægget.

Staldene er desuden indrettet med et afløbssystem til opsamling af flydende husdyrgødning og restvand, jf. afløbsplanen i bilag 2.

Påvirkning fra gødningsopbevaringsanlæg:

Generelt skal husdyrgødning føres fra stalden til opbevaringsanlæg, som er etableret og drives i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Husdyrgødningsbaseret kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. må dog også oplagres i marken (markstakke) efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Ansøger oplyser, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til at den lagrede gylle kan udbringes i perioder, hvor der er optimale vækstbetingelser for den voksende afgrøde. Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse, og er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Påvirkning fra foderopbevaringsanlæg:

Foder opbevares i siloer og al transport foregår i et lukket system. Fodersiloerne er placeret på fast bund med afløb til gyllebeholderen.

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder. Definition af type, krav dertil og beskrivelse af den aktuelle håndtering på Bøllingvej 9, 6900 Skjern er samlet i nedenstående tabel.

Sanitært spildevand
<p>Definition og krav: Afløb fra toilet og køkken i driftsbygninger, skal afledes til et godkendt spildevandssystem. Der skal ansøges om særskilt godkendelse.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Der er ikke toilet i eksisterende staldbygninger.</p>
Regnvand
<p>Definition og krav: Tagvand og vand fra befæstede arealer, som ledes direkte til dræn/faskine i stedet for spildevandssystem. I forhold til de befæstede arealer forudsætter dette, at der ikke er væsentlig risiko for spild af olie eller andre forurenende stoffer på de befæstede arealer. På landbrugsejendomme kan vandet fra tagflader og befæstede overflader afledes til nedsivning eller til vandløb. Alle ændringer af eksisterende afløb skal som udgangspunkt godkendes. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer hvor vandet afledes til nedsivning skal der søges om en nedsivningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune. Hvis der er øget areal med tagflader eller befæstede arealer med afledning til vandløb, herunder dræn og grøfter, skal der søges om en udledningstilladelse hos Ringkøbing-Skjern Kommune.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Regnvand fra tage nedsiver fra jordoverflade. Der er tidligere givet tilladelse til nedsivning af regnvand fra tage og befæstede arealer.</p>
Spildevand fra vaskeplads
<p>Definition og krav: Spildevand fra vask af landbrugsmaskiner skal opsamles i gyllebeholder eller anden godkendt beholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske i marken.</p> <p>Håndtering på husdyrbruget: Rengøring og vask af maskiner og lastbiler foregår ikke på ejendommen. Spildevand fra vask af stalde opsamles i ejendommens gyllesystem og er indregnet i normtallene for gylleproduktion.</p>

Der henvises desuden til afløbsplan i bilag 2.

Påvirkning fra opbevaring af bekæmpelsesmidler, olie og brændstof

Ansøger oplyser:

Olieforbrug

Der anvendes diesellole til drift af landbrugsmaskiner og til udtørring af stalde efter vask om vinteren samt til opvarmning af stalde efter behov. Forbruget varierer over året afhængigt af sæson.

Diesellole opbevares i tætte og robuste tanke. Tankene vil stå på stabilt underlag, så de ikke kan vælte. Tankning sker under opsyn. Evt. spil vil kunne iagttages. Hvis der sker spild, vil spild straks blive gravet væk og bortskaffet som farligt affald. Dette fremgår også af instruksen i beredskabsplanen vedr. uheld med olie og kemikalier.

Spildolie

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen. Spildolie og brugte oliefiltre afleveres til godkendt oliefirma.

Kemikalieforbrug

Husdyrbrugets forbrug af kemikalier er rengøringsmidler ved vask af staldanlægget. Rengøringsmidler opbevares i kemirum.

Derudover opbevares der sprøjtemidler til markbruget. Der er ikke afløb i kemirummet.

Kemiaffald

Det er sjældent, at der er restprodukter. Det tilstræbes at disponere kemikalierne så restprodukter undgås. Eventuelle rester afleveres på genbrugsplads.

Det vurderes at kemikalier opbevares korrekt i Kemirum og at evt. kemiaffald bortskaffes korrekt.

Ringkøbing-Skjern Kommune kan oplyse, at generelt skal opbevaring ske, så der ikke er risiko for at forurene jord, vandmiljø og grundvand. Det betyder i praksis, at der ikke må være afløb fra opbevaringsrum, med mindre det fører til en opsamlingsbeholder. Det betyder også, at gulvet skal være med tæt bund. Spild skal suges op med f.eks. kattegrus eller savsmuld og afleveres til en genbrugsstation. Ansøger har i miljørapporten oplyst, at kemikalier opbevares i kemirum på fast bund uden afløb.

Påvirkning af grundvand

Ansøger oplyser:

Risiko for forurening af jord, grundvand og overfladevand

Da stald, gyllerør og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer er det vurderingen, at der ved normal drift ikke kan ske udsivning af næringsstoffer fra anlægget.

Gylletankene kontrolleres ligeledes regelmæssigt for utætheder og er underlagt beholderkontrol hvert 10. år. Ved et utilsigtet udslip af gylle fra tankene, foreskriver beredskabsplanen hvordan husdyrbruget skal agere for at minimere omfanget af en forurening.

Anlægget ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser. Der er tidligere opnået tilladelse til nedsivning på grunden af vand fra tage og befæstede arealer.

På husdyrbrugets arealer er der markvandingsboringer. Ved boringer, jf. § 22, stk. 1 i Miljøbeskyttelsesloven, bør der holdes et beskyttelseszone omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Håndtering og opbevaring af affald

Som udgangspunkt anvendes ikke mere foder end der er behov for.

Husdyrgødningen anvendes til gødskning af markerne.

Alt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i en container til brændbart affald.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

Ansøger oplyser:

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens tekniske forvaltning efterfølgende blive underrettet.

Derudover vurderes, at den generelle lovgivning har indarbejdet risici for større ulykker og katastrofer, således der ikke sker utilsigtet forurening af omkringliggende natur. Det vurderes, at brand ikke udgør nogen anden fare for omkringliggende miljø, end hvis det var et parcelhus, da installationerne udgøres af identiske materialer. Det vurderes derfor, at projektet ikke er sårbart i forhold til ulykker eller større katastrofer.

Kommunen vurdering:

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Som IE-brug er der særlige forhold som beredskabet skal leve op til. Se under særregler for IE-brug.

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Samlet vurdering af påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand

Beskyttelsen af jord, grundvand og overfladevand imod påvirkninger fra driften af husdyrbrug er reguleret i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor der er generelle regler der skal overholdes, i forbindelse med etablering og drift af husdyrbrugets anlæg.

Overholdelsen af de generelle regler bliver kontrolleret gennem kommunens miljøtilsyn med husdyrbrugene, og der bliver ved hvert tilsyn foretaget en risikovurdering der anvendes til fastsættelse af tilsynsfrekvensen.

Der er til yderligere sikring imod forurening af jord, grundvand og overfladevand stillet vilkår til:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb
- Vask af landbrugsmaskiner
- Håndtering og opbevaring af affald.
- Opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra ansøger, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte jord, grundvand og overfladevand mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Påvirkning af naboer

Husdyrbruget kan påvirke naboer med lugt-, støj-, rystelser-, lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold.

Lugt

Lugtgenekriterierne betragtes som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype.

Genekriterierne for lugt må maksimalt være:

- 5 OUE pr. m³ og 1 LE pr. m³ i byzone og sommerhusområder og fremtidigt byzone- eller sommerhusområde der er med i kommuneplanens rammedel.
- 7 OUE pr. m³ og 3 LE pr. m³ til samlet bebyggelse og i områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til:
  - Boligformål
  - Blandet bolig og erhvervsformål
  - Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- 15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Desuden beregnes en konsekvenszone, som er det område hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt kan registreres, og hvor ejere og beboere i beboelses bygninger derfor bliver orienteret.

Kumulation af lugt

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 300 meter fra følgende:

- Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone- eller sommerhusområde.
- Områder i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål, offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.
- Samlet bebyggelse

Der ligger ikke andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra nabobeboelse (beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften).

Geneafstanden skal derfor ikke forøges.

Oplysninger fra ansøger

Lugt stammer fra staldene, opbevaringsanlæg, transport og udbringning af husdyrgødning. Den primære kilde til lugt fra dyreholdet i staldene er ventilationsanlægget. Der foreligger kun systematiske og anvendelige målinger/oplysninger om lugt fra staldanlæg. Lugtgener i forhold til omkringboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg samt lugtgener i forbindelse med udbringning indgår ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtbidraget fra staldanlægget afhænger af m² produktionsareal og dyretypen på stald. Den vægtede gennemsnitsafstand for lugt i husdyrgodkendelse.dk er beregnet fra anlæggets lugtcentrum i forhold til den fysiske indtegnings og m² produktionsareal per staldafsnit.

Der sker ingen ændringer på ejendommen. Ejendommens produktionsareal og ventilationsforhold er uændrede. Lugtemissionen er beregnet i husdyrgodkendelse.dk ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Lugtgeneafstanden til nabobeboelse og nærmeste byzone er overholdt. Lugtgeneafstanden til samlet bebyggelse Bølling er overholdt ved anvendelse af 50% reglen, idet der ved denne godkendelse ikke sker ændring i ejendommens lugtemission. Der ansøges derfor om dispensation til anvendelse af 50% reglen.

Ringkøbing-Skjern kommunes vurderinger:

I ansøgningen beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for de forskellige dyretyper og staldsystemer. Geneafstand korrigeres i forhold til placering af omboende og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation).

I ansøgningen er der lavet følgende beregninger:

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
Stald 3	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	366598	0	37128,0	114036,0	0	37128,0	114036,0	2652
Stald 2	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	366600	0	11956,0	36722,0	0	11956,0	36722,0	854
Stald 1	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	366603	0	17682,0	54309,0	20,0	14145,6	43447,2	1263
Sum			66766	205067		63229,6	194205,2	

Nudrift								
Staldafsnit								
Stald 3	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	366619	0	37128,0	114036,0	0	37128,0	114036,0	2652
Stald 2	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	366617	0	11956,0	36722,0	0	11956,0	36722,0	854
Stald 1	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m ²)
	366614	0	17682,0	54309,0	20,0	14145,6	43447,2	1263
Sum			66766	205067		63229,6	194205,2	

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Damslundvej 2	0	NY	637	509,6	731,1	Ja
Sæddingvej 1	0	NY	637	637	741,4	Ja
Bavnehøj 25	0	NY	1155,6	1040	969	Nej
Stald: Stald 1		NY (ansøgt)	336	302,4	938,9	Ja
		NY (nudrift)	336	302,4	-	-
		FMK (ansøgt)	211,4	211,4	938,9	Ja
		FMK (nudrift)	211,4	211,4	-	-
+ Stald: Stald 2		NY (ansøgt)	578,8	520,9	941,3	Ja
		NY (nudrift)	578,8	520,9	-	-
		FMK (ansøgt)	287,2	287,2	941,3	Ja
		FMK (nudrift)	287,2	287,2	-	-
+ Stald: Stald 3		NY (ansøgt)	1155,6	1040	969	Nej
		NY (nudrift)	1155,6	1040	-	-
		FMK (ansøgt)	447	447	969	Ja
		FMK (nudrift)	447	447	-	-
Engsig, Skjern Jorder	0	NY	1473,8	1400,1	3321,4	Ja

6.2.1 Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen").

Konsekvenszone: 1215 m

Den korrigerede geneafstand angiver den maksimale afstand, hvor geneniveauet kan overholdes. Denne skal være mindre end den vægtede gennemsnitsafstand til bebyggelsen, hvilket er overholdt for nabobeboelse og nærmeste byzone. Dog kan det ikke overholdes til samlet bebyggelse (Bølling),

hvilket fremgår af de gule markeringer i ovenstående tabel. Det er muligt at søge om dispensation efter 50%-reglen, hvis forudsætningerne herfor er tilstede. Det behandles nærmere i de efterfølgende afsnit.

Forudsætningerne for at kunne meddele dispensation i forhold til 50%-reglen

Ringkøbing-Skjern Kommune kan meddele dispensation i forhold til lugtgenekriterierne, hvis følgende lovkrav jævnfør §33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt:

- Husdyrbrugets samlede lugtemission må ikke stige
- Det ansøgte projekt må ikke medføre at lugtemissionen fra enkelte staldafsnit øges nærmere henholdsvis byzone, samlet bebyggelse eller beboelser på ejendomme uden landbrugspligt.
- Afstanden til samlet bebyggelse, byzone eller enkeltbolig er mere end 50% af den beregnede geneafstand.

Derudover lægger Ringkøbing-Skjern Kommune vægt på følgende:

- Kommunen har ikke modtaget berettigede klager over lugt fra husdyrbruget.
- Ansøger har dokumenteret, at muligt tiltag for at reducere lugtbidraget er undersøgt.
- Ansøger bygger ikke nye stalde- eller gødningsopbevaringsanlæg eller laver andre væsentlige investeringer, fx gennemgribende renoveringer eller ny teknologi.

Kommunens vurdering:

I forbindelse med denne miljøgodkendelse ansøges der ikke om nye stalde- eller gødningsopbevaringsanlæg, der godkendes udelukkende overgang til stipladsmodellen i de eksisterende stalde 1, 2 og 3. Overgang til stipladsmodellen medfører ikke et forøget lugtbidrag til omgivelserne, for der ændres ikke fysisk på drift i staldene eller afkastenes placering på staldanlæggene. Der vil fortsat anvendes hyppig udslusning i stald 1, hvilket resulterer i at husdyrbrugets samlede lugtemission falder. Alle forudsætninger for de lugtberegninger der tidligere er lavet for ejendommen er fortsat gældende.

Den vægtede gennemsnitsafstand til samlet bebyggelse er mere end 50% af geneafstanden for stald 3 på husdyrbruget. Den vægtede gennemsnitsafstand er 969 m. Geneafstanden er 1040 m.

Beregning: $0,5 \times 1040 \text{ m} = 520 \text{ m}$

Konklusion: 969 m er større end 520 m

Husdyrbruget anvender følgende for at reducere lugt fra staldene:

- Overbrusning af gødearealet i stierne, hvilket forbedrer grisenes gødeadfærd.
- Hyppig udslusning af gylle i stald 1. Det at der ikke står gammel gylle i kanalerne er med til at sænke lugtemissionen, da lugtudledningen stiger i takt med gyllens alder.

Der anvendes forsuring i stald 2 og 3, men det giver ikke lugtreduktion jf. teknologilisten. Forsuring resulterer udelukkende i 64% reduktion i forhold til ammoniakfordampningen fra staldanlægget.

Ansøgt drift			
Staldafsnit			
	Produktionsid	Supplerende teknologi beskrivelse	Indtastet lugt effekt (%)
Stald 3	366598	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lugt=[] EffektNh3 = [70,00]	
Stald 2	366600	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lugt=[] EffektNh3 = [70,00]	
Stald 1	366603	Navn: Biologisk filter Driftstimer=[8760] EffektLugt:Lugt=[20,00] EffektNh3 = []	20

Nudrift			
Staldafsnit			
	Produktionsid	Supplerende teknologi beskrivelse	Indtastet lugt effekt (%)
Stald 3	366619	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lugt=[] EffektNh3 = [70,00]	
Stald 2	366617	Navn: Gylleforsuring Driftstimer=[8760,00] EffektLugt:Lugt=[] EffektNh3 = [70,00]	
Stald 1	366614	Navn: Biologisk filter Driftstimer=[8760] EffektLugt:Lugt=[20,00] EffektNh3 = []	20

Der sker ikke bygningsmæssige- eller driftsmæssige ændringer i staldene og hyppig udslusning i stald 1 fortsætter. Sidstnævnte resulterer i en lugtreduktion på 20% fra husdyrbruget.

Ringkøbing-Skjern Kommune har i forhold til den nuværende indretning og drift af ejendommen ikke modtaget klager fra de omkringboende. Tidligere klager over ejendommen udsprang af teknologien smellfighter og der blev holdt et møde angående dette den 13. juni 2016. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke modtaget klager vedrørende forsøgsanlægget smellfighter eller lugtgener fra ejendommen efter den 13. juni 2016.

Det vurderes ikke, at der er mulighed for at indføre yderligere lugtreducerende tiltag indenfor rammerne af tilgængelighed og proportionalitet.

Opsummering: Begrundelse for dispensation:

At husdyrbrugets samlede lugtmission ikke stiger

At lugtmissionen fra de enkelte staldafsnit ikke ændrer sig.

At der ikke klages over lugt fra ejendommen.

At der ikke foretages bygningsmæssige ændringer på ejendommen, indsættes ny teknologi, renoveres eller ændres på gødningsopbevaringsanlæg.

At der i stald 1 som ikke har gylleforsuring i stedet anvendes hyppig udslusning. Dette resulterer i 20% lugtreduktion.

At den vægtede gennemsnitsafstand til samlet bebyggelse er mere end 50% af geneafstanden for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.

Beregning	Vægtet gennemsnitsafstand 969 m
	Geneafstand 1040 m
	$0,5 \times 1040 \text{ m} = 520 \text{ m}$
Resultat	$969 \text{ m} > 520 \text{ m}$

Konklusion:

På baggrund af ovenstående vurderer Ringkøbing-Skjern kommune, at husdyrbruget lever op til lovkravet, som gør det muligt at dispensere fra lugtgenekriterierne ved at gøre brug af 50%-reglen.

Ringkøbing-Skjern Kommune ligger også til grund, at der i miljøgodkendelsen af 19. august 2016 er foretaget en OML-beregning. Beregningen er fortsat gældende, fordi der ikke er foretaget ændringer i staldanlæg eller på placering af ventilationsafkast. Ifølge OML-regningen er lugtkoncentrationen beregnet til 7 OU ved samlet bebyggelse. Dermed er lugtgenegrænsen overholdt.

Derfor meddeler Ringkøbing-Skjern kommune dispensation i forhold til 50%-reglen med udgangspunkt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §32 og §33.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveauer for lugtgener i forhold til nabobeboelse og byzone er overholdt og at der er givet dispensation i forhold til samlet bebyggelse, vurderes det, at overgang til stipladsmodellen ikke vil medføre væsentlige lugtgener.

Gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra beboelse.

Det er et lovkrav, at gyllebeholdere der indeholder husdyrgødning af svin eller kødædende pelsdyr og ligger mindre end 300 m fra nabobebyggelse på etableringstidspunktet, skal være forsynet med fast overdækning. Medmindre de er lovligt etableret før den 1. januar 2007 eller godkendt før 1. januar 2007.

Der ligger ikke beboelser indenfor 300 meter fra husdyrbrugets gyllebeholdere.

Støj og rystelser

Ansøger oplyser:

De væsentligste støjkilder fra husdyrbruget er støj fra ventilation, ind- og udlevering af dyr, omrøring og pumpning af gylle, indblæsning af foder, blanding af foder, vask af stalde med højtryksrensere. Se anlægskort på følgende sider.

Støj vedr. transporter er beskrevet under afsnittet transporter.

Flere af støjkilderne giver kun anledning til kortvarig støj. Det drejer sig f.eks. om ind- og udlevering af dyr. Andre støjkilder er sæsonbetonede som f.eks. omrøring og pumpning af gylle og tørring af korn. Vask af stalde med højtryksvasker sker mellem hold af grise og er derfor ikke en konstant støjkilde. Støjkilder som er inde i bygninger, er generelt lydsvage såsom foderblanding, vask, og udlevering af dyr samt ventilationsstøj.

Der forekommer aldrig støj fra alle støjkilder samtidig.

Der forventes ingen væsentlige ændringer i støjniveauet i forhold til støjniveauet i den nuværende drift, idet der ikke sker en væsentlig forøgelse af aktiviteter ved anlægget der giver anledning til støj.

Der er ikke væsentlig støjende aktiviteter forbundet med drift af denne type husdyrbrug, da aktiviteter primært foregår indendørs.

Støj forbundet med drift af anlægget (ventilation, højtryksrensere mv.) vurderes ikke alene eller i kombination med andre støjkilder at give anledning til væsentlige gener.

Motor til ventilation er placeret nede ved staldrummet i isolering i hovedparten af anlægget.

Aktiviteter som ind- og udlevering af dyr kan give anledning til kortvarig oplevelse af støj, men der er tale om korte perioder og maksimalt 5 gange om måneden.

Grundet karakteren af støjkilderne (svag støj) og afstanden til omkringboende naboer forventes støj fra ejendommen ikke at udgøre en væsentlig gene for omkringboende.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser til enhver tid vil kunne overholdes, og det forslås at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

Aktivitet som kan give anledning til støj på ejendommen, er uændret og bør derfor ikke give gener i en afstand af 320 meter ved nærmeste nabobeboelse (med landbrugspligt).

Driften i anlægget bidrager ikke til rystelser.

Transport til og fra anlægget ad grusvej med traktor og lastbiler forventes ikke at give anledning til rystelser 50 meter fra transportvejen, dels da gummihjul absorberer stød og dels da vejbelægningen ikke bidrager til rystelser som eks. en brostensbelægning.

Det kan ikke udelukkes at de beboelser der ligger tættes på tilkørselsvejene vil kunne opleve mindre rystelser ved passage af de tungeste transportere. Det forventes dog at den lavere hastighed køretøjer skal ned på for at kunne svinge ind på tilkørselsvejene vil medvirke til, at rystelser vil være sjældne. Rystelser vurderes ikke at udgøre en væsentlig gene for naboerne langs tilkørselsvejene.

Kommunens vurdering:

Støjkluder fra husdyrbruget udgøres primært af transportere til og fra ejendommen, ind- og udlevering af dyr, ventilationsanlæg, håndtering af foder, omrøring og pumpning af gylle samt højtryksrensning af staldene.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om maksimale grænser for støj og rystelser, samt at såfremt der skulle opstå gener fra støj eller rystelser for de omkringboende, og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages målinger.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Ansøger oplyser:

Udendørsbelysning er lysstofrør der opereres manuelt når der er behov for belysning. Der er belysning ved indkørsel til ejendommen, ved foderrummet og ved udlevering.

Udendørsprojektører ved ind-/udlevering peger nedad og er kun tændt kortvarigt i forbindelse med udlevering.

Der er kun lys i staldene i forbindelse med fodring eller når der arbejdes.

Kommunens vurdering:

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende eller trafikanter, idet der er stor afstand til nabobeboelser og vej. Derudover tændes kun udendørs lys efter behov. Lys fra staldene vurderes ikke, at kunne udgøre en gene.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser:

Gener fra fluer og andre skadedyr håndteres hovedsagelig gennem forebyggelse, hvor regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder er med til at begrænse gener fra skadedyr.

Korn opbevares i tæt silo og foderlade. Foderladen rengøres jævnligt.

Rotter

Der er indgået sikringsaftale med skadedyrsbekæmpelsesfirma. Aftalen indebærer at firmaet tilser rottekasser og foretager evt. bekæmpelse.

Fluer

Stuefluer bekæmpes med rovfluer som tilsættes gyllekanaler efter behov.

Opbevaring af foder sker i fodersilo og i lukket foderlade, og der fejes op ved eventuelt spild. Derudover holdes arealer omkring anlægget ryddelige, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Regelmæssig vask af stalde efter hver hold grise er medvirkende til at reducere beskidte flader i staldene hvor fluer vil kunne opformeres.

Det vurderes, at husdyrbruget forebygger og bekæmper fluer og rotter på en måde, så disse skadedyr ikke forventes at medføre skade eller uhygiejniske forhold for omkringboende eller udgøre en risiko for menneskers sundhed.

Kommunens vurdering:

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Ansøger oplyser:

Den daglige drift af anlægget bidrager ikke til støvgener, da der ikke er væsentlige støvkilder på ejendommen.

Støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af korn, andet foder og strøelse.

Foder blandes på ejendommen i lukket foderlade og ledes ud i staldene gennem lukkede rørsystemer. Der kan forekomme støv i staldene i forbindelse med udfodring.

Der anvendes primært vådfoder på ejendommen som ikke giver anledning til støv.

Der anvendes halm som strøelse i begrænset mængde til syge- og aflastningsstier. Derudover er der opstillet halmhække. Eventuelt støv bindes til vandpartikler i forbindelse med overbrusning af grisene. Derudover rengøres anlægget efter hvert hold grise.

Adgang til ejendommen sker ad grusvej. Transporter kan derfor give anledning til støv i tørre perioder. Transporter passerer enkelte beboelser på tilkørselsvejen. Der er etableret ikke støvende vejbelægning ved nærmeste nabo.

Det vurderes ikke at være støvkilder fra driften af husdyrbruget, som giver anledning til væsentlige gene for naboer. Det skyldes, at der ikke er væsentlige kilder til støv i anlægget og at evt. støv i staldluften reduceres ved regelmæssig overbrusning af grisene og rengøring af anlægget efter hvert hold grise.

Nærmeste nabo til ejendommen er beliggende 320 meter syd for indkørslen.

Det vurderes derfor samlet, at der ikke er væsentlig støvudvikling hverken i nudriften eller med det ansøgte projekt, som vil give anledning til gener ved nabobeboelser.

Der anvendes overbrusning i staldanlægget som binder støv. Luftrensningsanlægget binder også støv fra staldens ventilationsluft.

Kommunens vurdering:

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Der gøres opmærksom på at IE-brug har en særlig forpligtelse til at reducere støvemissioner fra staldanlægget jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Transport

Kommunen skal i forbindelse med sagsbehandlingen af en miljøgodkendelse vurdere, om til- og frakørsel til bedriften vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende. Generne fra trafik forekommer i forbindelse med til- og frakørsel til bedriften med dyr, foder og husdyrgødning.

Generelt kan der i en miljøgodkendelse stilles vilkår til om, at anvende bestemte interne veje samt hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel. Der kan desuden stilles krav om, at til- eller frakørsel af foder, gødning m.v. kun må ske på bestemte tidspunkter. Derimod er der ikke i husdyrbrugsloven hjemmel til at fastsætte vilkår for transporten på offentlig vej, samt spørgsmål vedr. belastning af det lokale vejnet. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. (NMK-132-00789 og NMK-132-00839).

Ansøger oplyser:

Transport til ejendommen sker primært via Bøllingvej.

Der er 1 adgangsveje til ejendommen.

Der er 260 meter fra indkørslen til Bøllingvej 9 til nærmeste nabobeboelse.

Transporterne sker hovedsageligt indenfor tidsrummet 7.00 – 18.00.

Ansøgt drift		
foder	2	104
døde dyr	1	52
Affald	1	52
brændstof	1	10
levering af dyr	1	52
andet	1	11
Gylle	14975 m ³	499
i alt		780

*Estimeret ved transportkapacitet på 30 tons.

Transporter er defineret som biler større end 3500 kg og en transport er defineret som en til- og frakørsel.

Antal er stk. transporter og kapacitet er mængden der leveres/hentes pr transport.

Transporter til- og fra husdyrbruget med foder, dieselolie, sækkevare og renovation sker primært indenfor normal arbejdstid fra 8.00-18.00. Afhentning af dyr til slagteri kan dog også finde sted i nattetimerne.

Transporter med husdyrgødning og hjemtagning af korn finder sted i sæsoner. Ved sæsonarbejde vil der også kunne forekomme kørsel i aftentimerne og i weekender.

Antallet af transporter med husdyrgødning afhænger dels af maskinel til transport, da antallet vil falde væsentligt, hvis transporten sker med lastbil. Derudover er der ikke foretaget et skøn over hvor stor en andel af husdyrgødningen som udbringes på arealer tæt på anlægget.

Produktionen betragtes som et eksisterende anlæg, og alle transporter er derfor at betragte som uændrede. Markerne omkring ejendommen opdyrkes allerede i nudriften. Gylle til store dele af udspretningsarealet kan udkøres direkte fra gyllebeholderen og vil derfor ikke belaste transportvejene.

Støjgener i forbindelse med ekstern kørsel vurderes at være ikke væsentlige, idet transporter primært finder sted indenfor normal arbejdstid. De få interne transporter på ejendommen foregår i så stor en afstand og i ikke fremherskende vindretning i forhold til de nærmest beliggende naboer. Naboer forventes derfor ikke at blive generet af støv og støj fra interne transporter på husdyrbruget.

Forventet antal transporter ift. udbring af husdyrgødning er uændrede i forhold til den nuværende drift. Beregning af transporter vedr. udbringning af gødning tager udgangspunkt i, at den samlede mængde gødning transporteres væk fra ejendommen. Forventeligt vil en stor del af gødningen udbringes på omkringliggende arealer, hvorved den oplyste transportmængde er et worst case scenarie for antal transporter på vej.

Nærmeste nabo Bøllingvej 7 er beliggende med facade mod vejen. Det kan ikke undgås, at ejendommen i perioder med mange transporter, vil kunne føle sig generet af støj på offentlig vej. Der er lavet supplerende beplantning omkring denne ejendom, der vil være med til at reduceres transportgenerne.

Da ansøgningen ikke medfører forøgelse af trafikken vurderes det, at genepåvirkningen ikke er væsentlig på Bøllingvej 7 og ved øvrige naboer, fsva. trafikrelateret støj, støv og rystelser ved færdsel på offentlig vej.

Kommunens vurdering:

Ansøgt projekt vil ikke betyde en forøgelse af antal transporter til og fra husdyrbruget. Den daglige drift og produktion fortsætter uændret hvilket betyder, at antallet af transporter forbliver det samme.

Døde dyr

Ansøger oplyser, at alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe, på befæstet areal, hævet fra jorden og placeret så direkte sollys undgås. DAKA kommer og henter døde dyrene førstkommande hverdag efter ansøger har bedt om afhentning.

Samlet vurdering af påvirkning af nabogener

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning og kommunens tilsyn med husdyrbrug er tilstrækkelig til at beskytte naboer mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets drift.

Anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik)

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §16a miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

Staldindretning

Management

Foder

Forbrug af vand og energi

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Anvendelse af bedste teknik til reduktion af ammoniakemissionen

I godkendelser og tilladelser til husdyrbrug med en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal der fastsættes vilkår til opfyldelse af krav til den maksimale ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøstyrelsen har udmeldt, at kommunerne ikke skal anvende BAT-konklusionerne, med de meget omfattende baggrundsdokumenter, ved fastlæggelse af bedste tilgængelige teknik. I stedet skal kommunerne anvende de regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der bliver fastsat med henblik på at implementere BAT-konklusionerne. Fra 1. august 2017 er der efter denne model fastsat en række generelle regler om BAT, der skal sikre denne implementering herunder bindende BAT-krav om ammoniakreduktion fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, regler om BAT i forhold til andet end ammoniak, generelle regler om miljøledelse mv.

Kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år (BAT) omfatter hele husdyrbruget, men kravet til det enkelte staldafsnit afhænger af, om staldafsnittet betragtes som nyt eller eksisterende. Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak for de fleste typer af eksisterende stalde og nye stalde.

BAT-krav er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for de forskellige dyretyper og staldsystemer.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

BAT-krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde:

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT

Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens Begrundelse
5808				

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

Ansøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald 3	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Stald 2	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30
Stald 1	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	1,06 - 1,62 ^b	2,30

^b BAT-kravet ved ny stald er progressivt og afhænger af det samlede areal for husdyrtypen i nye staldafsnit

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

I ansøgningssystemet er der beregnet ammoniaktabet pr. produktion, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på husdyrbruget.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)
(#366598) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	2652	0,83	1	2196		
(#366600) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	854	0,83	1	707		
(#366603) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)	1263	2,30	1	2905		

Vær særlig opmærksom på om værdien for BAT-kravet i ovenstående tabel passer overens med værdierne for nye/eksisterende stalde i første tabel i dette afsnit om emissionsgrænseværdier for ammoniak.

Den vejledende BAT-emissionsgrænseværdi er beregnet til 5808 kg NH₃/år for stalde.
Emissionsværdien for opbevaringslagrene er 717 kg NH₃/år.

Det samlede BAT-krav for bedriften er derfor 6525 kg NH₃/år.

Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er ifølge ansøgningen 6525 kg NH₃/år. Der anvendes følgende ammoniakreducerende tiltag:

- Gylleforsuring i stald 2 og 3 med en effekt på 64 %.

Der er etableret gylleforsuring i stald 2 og 3. Herved opnås en reduktion i ammoniakfordampningen på 64%. Procentsatsen har tidligere været 70%, men er nedsat til 64%.

I stald 1, hvor gylleforsuring ikke umiddelbart kan anvendes, bruges hyppig udslusning der giver 20% lugtreduktion.

Den beregnede BAT-emissionsgrænseværdi er således overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5808	717	6525
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5808	717	6525
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ud over beregningen af den samlede ammoniakemission har ansøger beskrevet husdyrbrugets valg af den bedst tilgængelige teknik, herunder forhold til råvarer energi, management m.v.

Der er beskrevet følgende vigtigste anvendte virkemidler:

- Staldsystemer
- Overbrusningsanlæg
- Opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående emner er beskrevet under afsnittet IE-brug:

- Vand og energiforbrug
- Fodring
- Management

Staldindretning

Staldene er dimensioneret med fokus på effektiv drift og velfærd for grisene. I alle stalde går slagtesvin på drænet gulv med spalter (33%/67%) og der anvendes mekanisk ventilation. Der er etableret gylleforsuringsanlæg i stald 2 og 3. Gyllen fra stald 2 og 3 blandes i en fortank. I fortanken forsures gyllen, for at undgå en PH stigning i lagertankene.

I stald 1 anvendes hyppig udslusning. Stalden består af flere små staldafsnit. Derfor er det ikke muligt, at etablere gylleforsuring i denne stald.

Der ændres ikke på indretning af staldene eller valgte teknikker med denne miljøgodkendelse. Yderligere teknologi i staldene vil ikke have en effekt, der står mål med investeringen, da der allerede er etableret gylleforsuring hvor det er muligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Husdyrgødningen bliver opbevaret og håndteret efter bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gylle ledes i lukkede rørføringer til fortank og pumpes til gyllebeholder.

Omrøring af gyllebeholderne sker kun i forbindelse med at disse tømmes forud for udspreddning. Dette er med til at mindske lugtgener fra oplagring af gyllen. Husdyrgødningen bliver opbevaret og håndteret efter bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvilket anses for BAT.

Der drives markdrift fra ejendommen. Vask af maskiner, påfyldning af olie og vask af maskiner sker på fast plads.

Husdyrgødning fra produktionen anvendes på egne marker under bedriften. Herudover kan der afsættes husdyrgødninger til andre markbrug og biogasanlæg.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. opbevaring af husdyrgødning.

Alternativer og fravalg BAT

I følge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

- Gylleforsuring i stald 1, fordi stalden består af flere små staldafsnit.

I stald 1 anvendes i stedet hyppig udslusning. Yderligere teknologi i staldene vil ikke have en effekt, der står mål med investeringen, da der allerede er etableret gylleforsuring hvor det er muligt.

Der ændres ikke på indretning af staldene eller valgte teknikker med denne miljøgodkendelse.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

Miljøvurdering af IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er husdyrbrug, med intensiv fjerkræavl eller svineavl, som er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets om industrielle emissioner (IE-Direktivet.) IE-Direktivet er indarbejdet i den danske lovgivning.

Husdyrbruget Bøllingvej 9, 6900 Skjern er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg).

Idet ansøgningen omhandler et IE-husdyrbrug skal det som tillæg til miljøvurderingen desuden sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,

- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Udnyttelse af energi og råvarer

Ansøger har i ansøgningen beskrevet følgende omkring energi- og vandbesparende foranstaltninger.

Energi:

Ansøger oplyser, at elektricitet anvendes på ejendommen primært til ventilation, foderkværn, foderblanding, luftrensning, gyllekøling samt belysning. Derudover anvendes el til pumpning af gylle.

Der anvendes dieselolie til eventuel opvarmning af stalde og til udtørring af stalde efter vask i vinterhalvåret.

Der forventes ingen ændringer i energiforbruget i forbindelse med det ansøgte. Vand- og energiforbrug bliver registreret i forbindelse med regnskabet. Energiforbruget er ikke højere end forventeligt ved en produktion af denne størrelse.

Energiforbrug 2020	Energiforbrug estimeret*
145.000	145.000

*Estimeret ved normaltal se bilag

Årligt forbrug af dieselolie til maskinstation	Kendes ikke 30.000 L
Årligt forbrug af olie til landbrug	9500 L

Energiforbrug for den nuværende drift

I forbindelse med reovering af eksisterende enheder er der fokus på energiforbruget. Ved reoveringer vil der blive opgraderet til mindre energiforbrugende enheder på lys, foder og ventilation. Energiforbrug skal indgå i det løbende miljøledelsesprogram, hvorigennem der fortsat vil være fokus på energiforbruget.

Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der styres af temperatur- og fugtighed, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen rengøres og vedligeholdes efter behov, så optimal effekt opretholdes, og energispild undgås.

Anvendte tiltag på ejendommen:

- Ventilationssystemet og luftrensningssystemet er frekvensstyret.
- Staldene er etableret igennem en længere periode og ventilatorer og styring heraf er løbende udskiftet.
- Alle ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde, hvilket reducerer modstanden.
- Der er temperaturstyring og alarmer mv. på ventilationsanlæggene.

Energi besparende foranstaltninger

For at reducerer forbruget af kwh. Er der gjort følgende tiltag;

- Der er etableret lavenergi i lysstofrør i staldene.
- Lyset i staldene bliver kun tændt efter behov

Vand

Ansøger oplyser, at ejendommens vandforbrug primært er drikkevand til dyrene samt overbrusning af dyr og rengøring af stalde, foder- og ventilationsanlæg. Derudover bruges vand til vask af maskiner og til sprøjtninger i marken.

Ejendommen forsynes med vand fra alment vandværk. Vandforbruget er aflæst til 13.100 m³.

Vandforbrug 2020	Vandforbrug estimeret*
13.100	13.100

Vand besparende foranstaltninger:

- Daglig inspektion af drikkevandssystemet
- Løbende vedligeholdelse af rørføringer til vand
- Udskiftning af utætte ventiler
- Placering af drikkenipler over fodertrug
- Vandforbruget registreres.
- Der anvendes iblødsætning forud for vask af stalde
- Dyser til overbrusning udskiftes løbende for at få den bedst mulige forstøvning af vandet

Vandforbruget vil indgå som en del af ejendommens miljøledelse, hvorigennem der fortsat vil være fokus på forbruget.

I det ovenstående har ansøger redegjort for energi- og vandforbruget samt besparesestiltag på området.

Der gøres opmærksom på at IE-brug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til en hver tid gældende bygningsreglement jævnfør kap. 17 om særregler for IE-brug i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

For at leve op til EU BAT-konklusionen med hensyn til vand- og energiforbruget er der stillet vilkår til, at vand og energiforbruget registreres, og at den årlige opgørelse gemmes og kan fremvises ved kommunens tilsyn.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at med de stillede vilkår, vil husdyrbrugets udnyttelse af energi og råvarer lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Substitution af særligt skadelige eller betænkelige stoffer

Ansøger oplyser:

Den generelle lovgivning som omfatter produktion af husdyr samt drift af markarealer er løbende under revision og opdateres årligt. Det er således det erhverv i Danmark som er mest reguleret og hvor der konstant er fokus på eventuelle risici.

Den generelle regulering omfatter både befolkningen og menneskers sundhed. Der er således lavet regler for hvor meget og hvordan afgrøder og produktionsdyr må behandles, samt tilbageholdelsestid for hvornår produktet kan sælges. Derudover er der grænseværdier for lugt

og støj samt støv for at sikre nærmeste naboer mod en direkte gene ved den daglige drift. Ud over den generelle lovgivning er der branchekodeks for produktion af kød og mælk. Disse kodekser udvider kravet til også at hindre anvendelse af visse typer råvarer, som ikke påviseligt har nogen påvirkning på menneskers sundhed, men som brancheforeningen mener ikke bør indgå i produktionen. Det er typisk bestemte fodermidler og f.eks. begrænset brug af slam som gødning middel.

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko, samt at husdyrbruget kan godkendes som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets substitution af skadelige eller betænkelige stoffer lever op den standard der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Optimering af produktionsprocesser

Ansøger oplyser, at ansøger er bevidst om, at miljøet i den udstrækning det er muligt skal til gode ses, at der skal være en høj dyrevelfærd og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil ansøgere i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Medarbejderne orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene foretages der rengøring.
- At markdriften sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner hvor der optimeres både på mængden af gødning.
- Al affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Forbruget af vand, energi, pesticider, handelsgødning og indkøbt foder, (registres i driftsregnskabet).
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der overbruses i alle sektioner, syge stier undtages. Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.

- Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed, og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser at tingene fungerer, og at afskærmningerne er i orden.
- Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.
- Der vil desuden forefindes en beredskabsplan, der redegør for, hvad der skal ske ved uheld på ejendommen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets management og optimering af produktionsprocesser er med til at sikre, at produktionsprocesserne løbende optimeres og lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Ansøger har indsendt en oversigt over ressourceforbrug og produktion af husdyrgødning opgjort pr. m² produktionsareal for slagtesvin. Der er for så vidt angår den ansøgte fleksible produktion taget afsæt i ressourcebehovet og påvirkninger i relation til slagtesvineproduktion:

In- og output pr. kvadratmeter produktionsareal 2020	Slagtesvin
Antal stier	1,54
Producerede enheder	5,71
Tilvækst kg	468
Foderforbrug	1306 FE/1241 kg
Tilskudsfoder/korn	273 kg / 968 kg
Energi kW	80
Vandforbrug m ³	3,2
Gødning m ³	3,14
Transport dyr , antal	0,04

Iagttagelse af affaldshierarkiet

I forbindelse med driften af husdyrbruget skal produktion og håndtering af affald foretages således, at den i størst mulig omfang følger prioriteringen nedenfor.

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Ansøger har om affald oplyst,

Fast affald

Der findes en række forskellige affaldstyper på ejendommen, såsom papir, pap, glas, afdækningsplast, jern m.v.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I forbindelse med produktionen på ejendommen produceres der husdyrgødning som genanvendes som gødning på markerne. Foderspil søges minimeret mest muligt, da foder er en omkostning i produktionen.

De affaldsmængder som skal håndteres, opbevares og bortskaffes, er primært emballage fra de hjælpestoffer som anvendes i produktionen.

Affaldet består derfor primært af plastdunke fra sæber, desinfektionsmidler og bekæmpelsesmidler, Klinisk risikoaffald herunder spraydåser til mærkning af dyr, lysstofrør fra stalde, papir, pap og plast fra emballering samt jern og metal.

Affaldet sorteres på ejendommen som beskrevet i ovenstående skema

Affaldstype	Håndtering og bortskaffelse
Fast affald	
Klinisk Risikoaffald Kanyler og medicinrester og spraydåser	Opbevares i forrum og afleveres til godkendt renovatør
Tom emballage (papir/pap/plast og plastdunke)	Opbevares i 10 m ³ container som afhentes hver 14. dag af Godkendt modtager.
Spildolie	Opbevares på spildbakke i maskinhus. Spildolie og oliefiltre afhentes af godkendt renovatør
Lysstofrør og elsparepærer	Særskilt beholder i forrum. Afleveres på genbrugsplads
Jern og metal	Forefindes ikke på ejendommen.

Håndtering af affald på Husdyrbruget

Det vurderes, at affaldshierarkiet anvendes på ejendommen og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt samt i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer.

Olie- og kemikalieaffald

Olieforbrug

Der anvendes dieselolie til drift af landbrugsmaskiner og til udtørring af stalde efter vask om vinteren samt til opvarmning af stalde efter behov. Forbruget varierer over året afhængigt af sæson.

Dieselolie opbevares i tætte og robuste tanke. Tankene vil stå på stabilt underlag, så de ikke kan vælte. Tankning sker under opsyn. Evt. spil vil kunne iagttages. Hvis der sker spild, vil spild straks blive gravet væk og bortskaffet som farligt affald. Dette fremgår også af instruksen i beredskabsplanen vedr. uheld med olie og kemikalier.

Spildolie

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen. Spildolie og brugte oliefiltre afleveres til godkendt oliefirma.

Kemikalieforbrug

Husdyrbrugets forbrug af kemikalier er rengøringsmidler ved vask af staldanlægget. Rengøringsmidler opbevares i kemirum.

Derudover opbevares der sprøjtemidler til markbruget. Der er ikke afløb i kemirummet.

Kemiaffald

Det er sjældent, at der er restprodukter. Det tilstræbes at disponere kemikalierne så restprodukter undgås. Eventuelle rester afleveres på genbrugsplads.

Det vurderes at kemikalier opbevares korrekt i Kemirum og at evt. kemiaffald bortskaffes korrekt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at der med affaldssorteringen er foretaget forberedelse med henblik på genbrug og med afsætningen til godkendte affaldsmottagere eller genbrugspladsen er det sikret, at affaldets videre vej i affalds hierarkiet vil blive håndteret bedst muligt.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune jf. 36 stk. 7-13 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen til kommunen.

Indberetningen skal omfatte beregninger, målinger, procedurer m.v., som skal foretages som led i egenkontrol.

Der er i driftsvilkårene til de emissionsbegrænsende tiltag på husdyrbruget stillet vilkår til overvågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen og kontrollerer, at forudsætningerne for godkendelsen overholdes.

Begrænsning i anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 1 nr. 13, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Mærkningselementer for akut toksicitet				
Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet				
KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Særregler for IE-husdyrbrug

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat en række særregler for IE-husdyrbrug, som i det følgende vurderes i forhold til det ansøgte.

Miljøledelse

På baggrund af BAT-konklusionen af 21.02.2017 er der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen stillet krav om, at IE-husdyrbrug, skal have et miljøledelsessystem der:

- 1) formulerer en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætter miljømål,
- 3) udarbejder handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,

4) minimum 1 gang årligt evaluerer miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og

5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med ovenstående krav. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Miljøledelsessystemet skal være etableret og virke fra den dag miljøgodkendelsen er meddelt.

Overholdelsen af reglerne om miljøledelse indgår i det regelmæssige tilsyn efter miljøtilsynsbekendtgørelsen. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for miljøledelse, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Oplæring af personale

IE-husdyrbrug skal sørge for at oplære eksisterende og nye medarbejdere. Overordnet set skal oplæringen angå relevant lovgivning, transport og udbringning af husdyrgødning, reparation og vedligeholdelse af udstyr, samt beredskabsplanlægning og -styring mv.

IE-husdyrbruget er forpligtiget til at sikre, at et oplæringsmateriale, der angår de forhold som følge af bestemmelsen i kapitlet om særregler for IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er tilgængelig for personalet og opdateres løbende. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende ved tilsyn.

Der foreligger ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer på ejendommen. De ansatte sendes på relevante kurser når der er behov for det, alt efter hvilken type arbejdsopgave de beskæftiger sig med.

Plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse

Det fremgår af kapitel 17 i Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, at IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

Kontrolplanen og kontrollen skal som minimum omfatte følgende forhold:

- 1) Gyllebeholdere (for tegn på skader, nedbrydning eller utætheder).
- 2) Gyllepumper, -miksere, -separatorer og -spredere.
- 3) Forsyningssystemer til vand og foder.
- 4) Varme-, køle- og ventilationssystemer samt temperaturfølere, herunder optimering og optimeret styring heraf.
- 5) Siloer og transportudstyr (f.eks. ventiler og rør).
- 6) Luftrensningssystemer (f.eks. ved regelmæssige inspektioner).
- 7) Udstyr til drikkevand, herunder skal behovet for regelmæssig indstilling vurderes og frekvensen for løbende indstilling i så fald fastsættes i planen.

8) Maskiner til udbringning af husdyrgødning samt doseringsmekanisme- eller dyse, som begge skal være i god stand.

Kontrol, reparation og vedligeholdelse, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere skal som minimum gennemføres én gang årligt.

IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen og reparation i forbindelse med tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes logbog over de gennemførte kontroller og reparationer, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Beredskab

Det fremgår af lovgivningen at for IE-brugs skal der foreligge en beredskabsplan til håndtering af uheld og uventede emissioner. Beredskabsplanen skal indeholde en plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.

Der skal foreligge handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).

Det skal fremgå, hvor der er tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f. eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets beredskabsplan lever op til den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Hændelser og uheld

Hvis der indtræffer hændelser eller uheld på et IE-husdyrbrug, der mærkbart berører miljøet, uden at hændelserne eller uheldene er omfattet af reglerne om miljøskade efter kapitel 5 a i husdyrbrugloven, skal der, uanset den 8-årige retsbeskyttelse i husdyrbrugloven, ved påbud foretages sådanne ændringer i vilkårene for godkendelsen af IE-husdyrbruget, at konsekvenserne for miljøet af indtrufne hændelser eller uheld begrænses og for at hindre eventuelle yderligere hændelser eller uheld.

Ansøger oplyser følgende:

Ansøger har forholdt sig til mulige uheld og mulighederne for at forbygge og afbøde virkningerne af uheld i den udarbejdede beredskabsplan.

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur om miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

Derudover vurderes det at den generelle lovgivning har indarbejdet risici for større ulykker og katastrofer, således der ikke sket utilsigtet forurening af det omkringliggende miljø. Det vurderes at brand ikke udgør nogen anden fare for det omkringliggende miljø end hvis det var et parcelhus, da installationerne udgøres af identiske materialer.

Det vurderes således at projektet ikke er sårbart i forhold til ulykker eller større katastrofer.

Ringkøbing-Skjern Kommune har stillet vilkår om anmeldelse af driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet samt udarbejdelse af skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

På baggrund af den skriftlige orientering vil der blive taget stilling til behovet for ændringer af miljøgodkendelsens vilkår.

Foderblandings- og fodringsstrategi

Den seneste BAT-konklusion for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin omfatter teknikkerne fasefodring, letfordøjelig uorganisk fosfat og tilsætning af fytase til foderet. Formålet er, at begrænse fosforudskillelsen og dermed reducere risikoen for påvirkning af vandmiljøet ved udvaskning.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller ved at bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde kvælstof, der udskilles og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer. En god aminosyrebalance og lavt indhold af råprotein kan opnås ved at kombinere fodermidler, hvor aminosyreprofilen supplerer hinanden og/eller ved at tilsætte frie essentielle aminosyrer til foder med et lavt indhold af råprotein. IE-husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer som nedsætter den samlede mængde fosfor der udskilles (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til [forordning \(EF\) nr. 1831/2003](#) om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

BAT-konklusionen er indarbejdet som generel lovgivning i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, og der skal ikke stilles vilkår herom. Dokumentation for overholdelsen skal opbevares i 5 år og forevises på forlangende ved tilsyn. Endvidere skal der årligt indsendes dokumentation for overholdelse af fodringskrav til Ringkøbing-Skjern Kommune, med undtagelse i de år, hvor kommunen har været på tilsyn på husdyrbruget.

Den ansøgte produktion er et IE-brug, som følge af, at der er mere end 2000 stipladser til slagtesvin og er derfor omfattet af kravet.

Ansøger har i BAT-redegørelsen anført følgende om effektiv fodring:

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Ansøger bestræber sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

De væsentligste råvarer i forbindelse med svineproduktion er korn, hestebønner, sojaskrå, roepiller, mineraler og fiskemel samt vand.

Det er BAT at fodre dyr (fjerkræ eller svin) med successivt foder (fasefodring) med lavere samlet råprotein- og fosforindhold. I dette foder skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor. Der påtænkes fasefodres med 3 blandinger ved slagtesvinene. Fodermidler opbevares i siloer og transport foregår i et lukket system. Fodersiloerne er placeret på fast bund med afløb til gyllebeholderen.

Foderforbruget (norm) er 213 kg pr produceret slagtesvin.

Husdyrbrugets foderforbrug skønnes at være passende for den ansøgte drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af oplysninger om husdyrbrugets fodring og de generelle krav til fodring, at husdyrbrugets foderblandings- og fodringsstrategi lever op den standard, der skal gælde for IE-husdyrbrug.

Manglende overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Årlige indberetning til kommunen

IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende kopi af logbøger eller anden dokumentation for anvendt miljøteknologi, miljøledelsessystem, at kontrolprogrammet for vedligeholdelse er gennemført og for fodringskrav.

Dokumentationen skal indsendes samlet til kommunalbestyrelsen hvert år senest den 31. december. Informationerne skal angå det forudgående kalenderår. Oplysningerne skal dog ikke indsendes, hvis kommunen inden for det seneste kalenderår har gennemført et miljøtilsyn på husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 45, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,

- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 59a, stk. 2, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16a, stk. 2, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ansøger oplyser følgende angående ophør af IE-husdyrbruget:

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Der vil blive gennemført en rengøring af anlægget samt tømning af gyllekanalerne, så der ikke forekommer forurening herfra. Oplag af foder, hjælpestoffer mv. vil blive bortskaffet.

Gylletankene tages ikke nødvendigvis ud af drift med ophør af husdyrproduktionen. Den vil den blive tømt i henhold til generel lovgivning.

Det vurderes, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre at husdyrbruget ikke vil blive et attraktivt levested for f.eks. rotter.

Senest 4 uger efter driftsophør anmeldes dette til kommunen.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ovenstående lever op til kravene i forbindelse med ophør af et IE-husdyrbrug.

Alternative løsninger

Godkendelsen søges, da der er ønske om godkendelse af bedriftens produktionsareal og opfedning af smågrise.

Der findes ikke alternative placeringer til de eksisterende stalde og gyllebeholdere, som er forenelige med de driftsmæssige hensyn, da afstand til naboer og natur allerede er optimal.

Af alternativer til overholdelse af BAT-krav i ny staldafsnit er drøftet muligheden for at lave luftrensning. Af effektmæssige, økonomiske og praktiske hensyn er gylleforsuring og hyppigudslusning valgt, da denne løsning er mest proportionel ved det eksisterende anlæg og forholdet mellem den foretagne investering og samfundsmæssig afkast. Der er ikke vurderet yderligere på alternativer til valg af teknologi.

0-alternativ

0-alternativ vil således være at produktionen ikke godkendes.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Godkendelsen af de eksisterende forhold er derfor erhvervsmæssig nødvendig.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støj- og vibrationskrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj og rystelser fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Overgangen til stipladsmodellen der giver øget fleksibilitet i produktionen kan tillades, idet det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 1: Bygningsoversigt

Bilag 2: Afløbsplan

Bilag 3: Adresser inden for konsekvensradius

Der er foretaget nabohøring inden for konsekvensradius på 1215 meter fra lugtcentrum af anlægget. På nedenstående kort er konsekvensradius indtegnet.

